

werd lijsttrekker), benoemde hem vervolgens tot erevoorzitter van de SGP.

★

Van de drie grote confessionele partijen was de ARP tijdens de bezetting clandestien duidelijk in stand gebleven, de CHU iets minder duidelijk maar de RKSP in het geheel niet.

In deze partij, de grootste des lands, was na de meidagen van '40 het denken in de richting gegaan welke Paus Pius XI in '31 in zijn encycliek *Quadragesimo Anno*¹ had aangegeven (er moest, ter beëindiging van de klassenstrijd, tussen bedrijfseigenaren en arbeiders een 'organische' samenwerking tot stand komen, corporaties moesten regelgevende bevoegdheden krijgen en die corporaties, waarin de overheid niet zou zijn vertegenwoordigd, zouden tot de samenstelling van het parlement kunnen bijdragen). Het partijwerk was stilgelegd, ondervoorzitter mr. P. J. Witteman had in juli '40 in *De Tijd* betoogd dat er geen plaats meer was voor 'een wijdvertakt stelsel van politieke partijen in een parlementaire democratie' en dat de 'gezonde volksinvloed' zich 'langs de weg der beroeps- en bedrijfsgemeenschappen' moest uiten², de voorzitter van de partij, mr. T. J. Verschuur, was zowel in dat bestuur als in de Tweede Kamer-fractie de enige geweest die op samenspraak met de voormannen van de andere partijen had aangedrongen en de RKSP was, vooral in het zuiden des lands, van de zomer van '40 af min of meer in de Nederlandse Unie opgegaan.

Aan het beraad in het Politiek Convent en in het 'eerste' Nationaal Comité had Verschuur actief deelgenomen maar nadat hij begin april '43 gearresteerd was (hij zou kort voor de evacuatie in het concentratiekamp Sachsenhausen bezwijken), had het Drees moeite gekost, een gezaghebbende katholiek te bewegen tot toetreding tot het Politiek Convent dat hij wilde reconstrueren – mr. dr. L. N. Deckers, fractievoorzitter in de Tweede Kamer, had geweigerd, van Schaik, voorzitter van de Kamer, had zich spoedig teruggetrokken en Drees had toen tevreden moeten zijn met Kolfshoten, die tweede secretaris van de RKSP was geweest.

Zo passief had de politieke leiding van de RKSP zich opgesteld dat de

¹ 'In het veertigste jaar', d.w.z. 40 jaar na de encycliek waarin Paus Leo XIII in 1891 liberalisme en socialisme had afgewezen. ² *De Tijd*, 23 juli 1940.